

**STATISTICA FORȚEI DE MUNCĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA:
PROBLEMELE OCUPĂRII ȘI ȘOMAJUL**

Ana VACARI, *studentă, Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului,
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți*
Conducător științific: **Irina MOVILĂ**, *dr. hab., conf. univ.*

Abstract: *In this article is going to be described and analyzed the labor force of the Republic of Moldova, its evolution and the employment problems that appear today, the labor market is changing too increasing or decreasing employment of the population in certain spheres of activity. Appearance of these problems began also from the*

past, and they during the evolution of labor force decrease the number of population in Republic of Moldova, provide migration to find another place for working abroad, and every day increase the bad influenced problem like a unemployment.

Unemployment occurs when a person who is actively searching for employment is unable to find work. Unemployment is often used as a measure of the health of the economy. During the pandemic situation these problem increase so fast and there are many causes, that don't allow the population to find a good place for work and stay at home together with family.

Keywords: labor force, evolution, population, employment, unemployment, labor market, place for work.

Piața muncii este un mecanism complex și multifuncțional care leagă cererea și oferta de muncă într-un mediu competitiv. Cererea pentru forța de muncă este formată pe baza nevoilor angajatorilor, determină calificările necesare pentru fabricarea produselor, iar oferta de muncă este forța de muncă care se formează pentru populația capabilă în căutarea unui loc de muncă. Unde unul dintre principalii indicatori ai calității forței de muncă este competitivitatea, ea se caracterizează prin calitățile profesionale ale potențialilor lucrători formați în acest proces învățare [1, p. 47-48].

Gradul de ocupare al forței de muncă în economia Republicii Moldova, alături de nivelul subocupării și cel al șomajului, țin seama de o serie de împrejurări.

Forța de muncă din punct de vedere economic cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând populația ocupată și șomerii [2, p. 9].

Populația ocupată cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste, care au desfășurat o activitate economică sau socială producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii. În definirea populației ocupate s-a adoptat criteriul standard „de cel puțin o oră”, recomandat de Biroul Internațional al Muncii în scopul asigurării comparabilității datelor la nivel internațional, precum și din următoarele considerente:

- cuprinderea activităților desfășurate în timp redus, ocazionale sau sezoniere;
- definirea șomajului ca lipsă totală a muncii;
- evaluarea dimensiunilor subocupării forței de muncă.

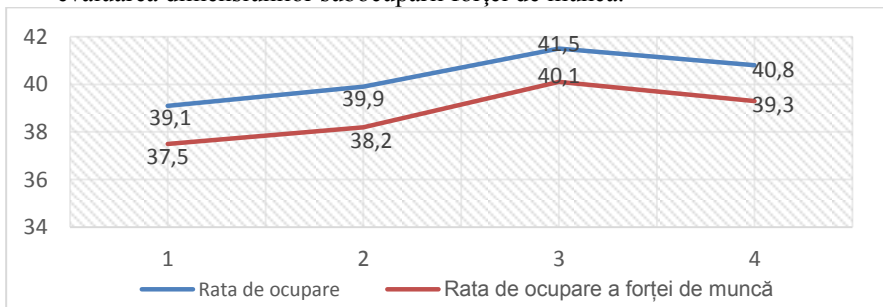

Figura1. Evoluția ratelor de participare la forța de muncă și ocupare, anul 2020 (%)
Prelucrat de autor pe baza sursei[2]

În afara persoanelor aflate la lucru, care au un loc de muncă și care în cursul săptămânii de referință au lucrat ca salariați, ca lucrători pe cont propriu sau lucrători familiari neremunerați, se consideră persoane ocupate:

- persoanele temporar absente de la lucru în cursul săptămânii de referință, care își păstrează legătura formală cu locul de muncă, motivele de absență putând fi: concediul de odihnă, medical, de maternitate (în limita unei perioade prevăzute de lege), fără plată, de studii, pentru incapacitate de muncă temporară, conflict de muncă sau grevă, cursuri de perfecționare sau profesionale, suspendarea temporară a lucrului datorită condițiilor meteorologice, conjuncturii economice nefavorabile, penuriei de materii prime sau energie, incidentelor tehnice;
- persoanele care, temporar sau pe o durată nedefinită, nu sunt remunerare, dar cărora nu li s-a desfăcut contractul de muncă;
- persoanele care au un loc de muncă (în regim de lucru complet sau parțial), aflate în căutarea altui loc de muncă;
- persoanele care în cursul săptămânii de referință au desfășurat o muncă oarecare, plătită sau aducătoare de venit, chiar dacă erau în curs de pregătire școlară obligatorie, erau la pensie sau beneficiau de pensie, erau înscrise la oficiile forței de muncă, primind sau nu ajutor de șomaj;
- lucrătorii familiari neremunerați, inclusiv cei temporar absenți în cursul săptămânii de referință;
- membrii forțelor armate (cadre active) [2, p. 10].

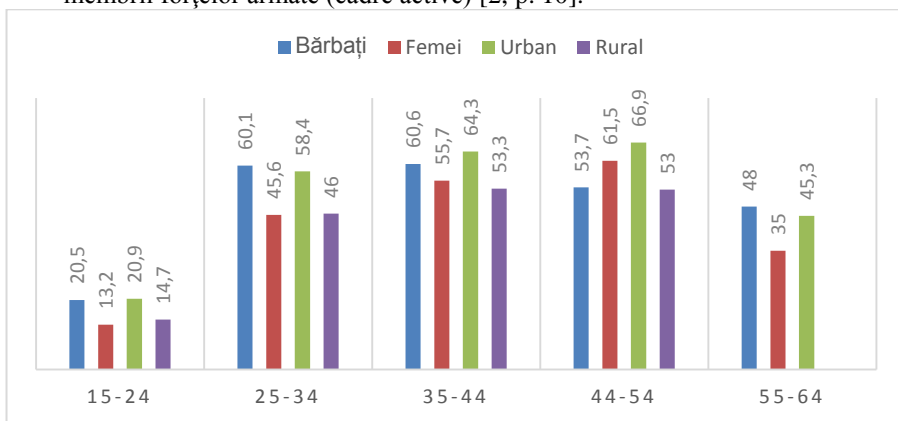

Figura 2. Rata de ocupare pe grupe de vârstă și în funcție de sex și medii (%)
Sursa: adaptată de autor baza [2]

După graficul ratei de ocupare pe grupe de vârstă, în funcție de sexe și medii, vedem că locurile de muncă sunt mai mult ocupate de bărbații cu vârsta de 35-44 ani, iar femeile cu vârsta de 45-54 ani. Tot aici se observă că mai multă populație activează în mediul urban, decât în mediul rural, căci condițiile de muncă sunt mai favorabile.

După toate cele menționate anterior, pot afirma că la momentul de față există probleme insuportabile care nu dau voie oamenilor să se angajeze la locurile de

muncă. Aceste cauze sunt: vârsta nu este aptă de muncă, lipsa experienței, studiile inutile, închiderea întreprinderilor cu multe locuri de muncă.

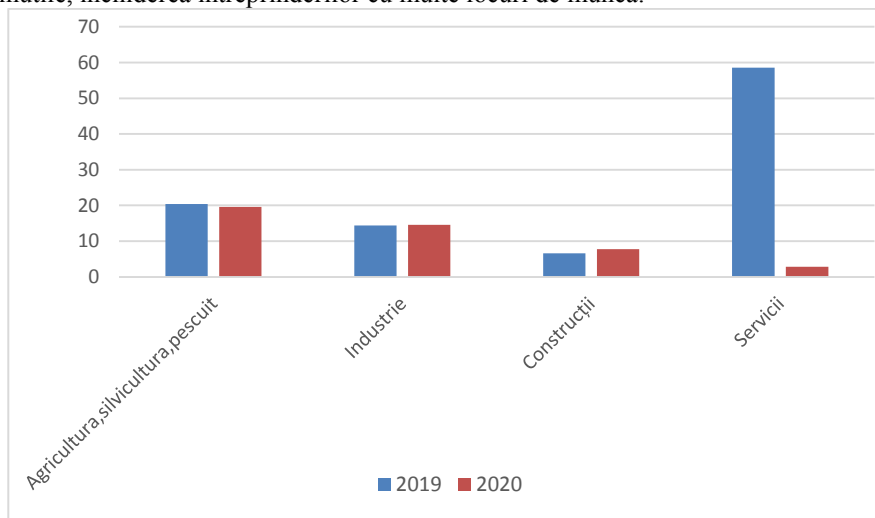

Figura 3. Distribuția populației ocupate după activități economice anii 2019-2020 (%)
Sursa: adaptată de autor baza [2]

După graficul distribuției populației ocupate după activități economice, observăm că populația activează în sectorul terțial, și anume în domeniul serviciilor-58,0%, iar în luna iunie a anului 2020 acest domeniu a fost influențat de pandemia COVID-19 și locurile de muncă s-au micșorat.

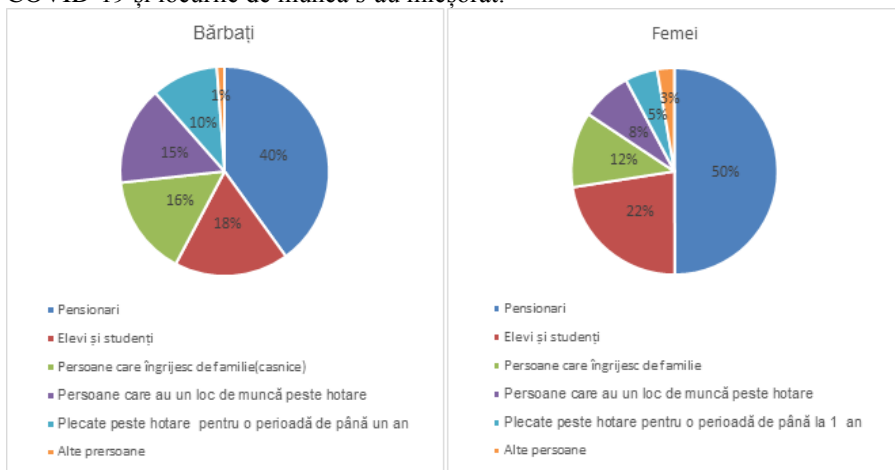

Figura 4. Populația în afara forței de muncă după categorii și sexe
Prelucrată de autor pe baza sursei [2]

Cauzele micșorării nivelului de ocupare a locurilor de muncă a fost influențat de pandemia mondială COVID-19 care a provocat mai multe probleme.

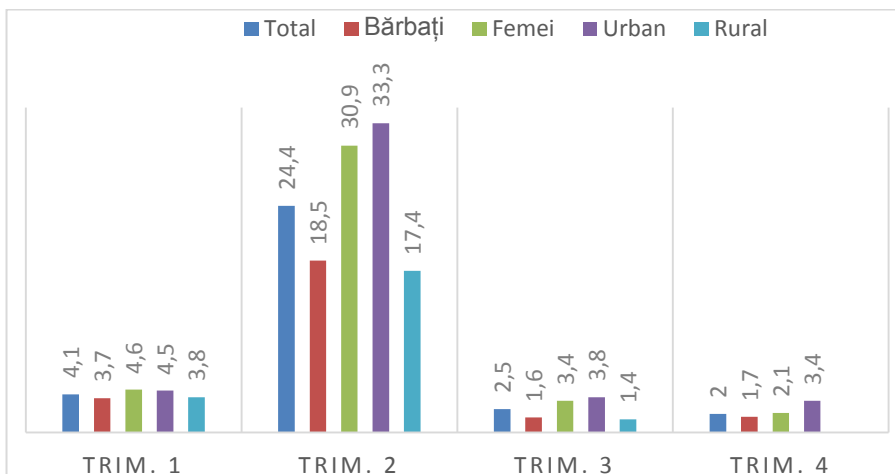

Figura 5. Ponderea persoanelor ocupate afectate de COVID-19 la locul de muncă
Prelucrat de autor pe baza sursei [2]

După graficul de mai sus noi, putem observa că locurile de muncă au fost pierdute de femei – 30,9% și din domeniul urban – 33,3%.

Altă problemă care apare pe piața forței de muncă este migrația. Deplasarea populației pe teritoriul țării generează apariția migrației interne, iar strămutarea populației dintr-o țară în alta – migrație. Datele despre migrație permit efectuarea de observări asupra deplasării populației, fapt care are o mare importanță în planificarea și analiza acțiunii economice. Datele despre soldul migrației populației pe fiecare așezare, împreună cu datele despre sporul natural, servesc drept bază pentru calculele privind stabilirea numărului populației la orice dată în perioada dintre recensăminte[3, p. 155-159].

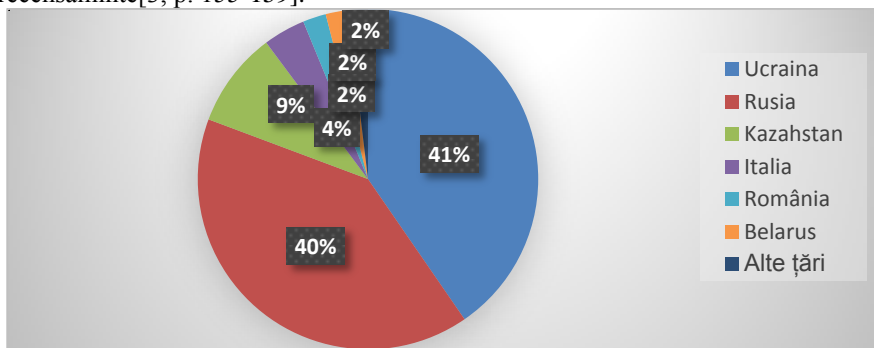

Figura 6. Migrații externe din locul domiciliului
Prelucrat de autor pe baza sursei [4, p. 140].

Șomeri – conform recomandărilor Biroului Internațional al Muncii sunt persoanele de 15 ani și peste, care în cursul perioadei de referință îndeplinesc simultan anumite condiții [5].

<i>Specialitatea șomerilor</i>	<i>%%</i>
<i>Muncitori (în industrie și agricultură)</i>	<i>63,8</i>
<i>Lucrători în cultură, educație, medicină</i>	<i>15,5</i>
<i>Lucrători în domeniul finanțelor</i>	<i>3,4</i>
<i>Lucrători din administrare</i>	<i>3,4</i>
<i>Alte profesii</i>	<i>13,9</i>
<i>În total</i>	<i>100,0</i>

Figura 7. *Divizare șomerilor în conformitate cu specialitate lor (în %)*
Prelucrat de autor pe baza sursei[6]

Analizând modalitățile de angajare, tinerii numesc trei dintre cele mai principale:

- (1) ocuparea directă a forței de muncă;
- (2) apel la angajator (35,9%);
- (3) apel la prieteni, rude, cunoștințe (30,8%);
- (4) implicarea în afacerea de familie (13,3%).

Pe de altă parte, există multe motive pentru care tinerii refuză locul de muncă oferit. În primul rând, cum a fost așa cum am indicat mai devreme, principalul motiv de refuz sunt salariile mici (62,2%), apoi, cu o marjă mare, respondenții au indicat motivele:

- lucrarea nu a fost de interes (10,6%),
- lucrarea nu a îndeplinit nivelul de calificare (6,4%),
- locul de muncă nu corespunde dorințelor (5%),
- un loc de muncă mai potrivit (3,3%) [7, p. 28].

Majoritatea tinerilor, atât muncitori, șomeri, cât și în căutarea unui loc de muncă, ar prefera să lucreze „pentru ei înșiși”, adică să-și creeze propria afacere (35,9%), pe baza întreprinderilor de stat (21%), întreprinderilor private (20%) decât într-o companie străină 3,1%) sau afacere de familie/ fermă (2,7%). Acest lucru sugerează că în țară există un potențial imens pentru tinerii care doresc să-și înceapă propria afacere, adică există potențial pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii [1, p. 49-50].

În Republica Moldova în ziua de azi crește rata șomajului, din cauza pandemiei COVID-19, fiindcă mulți oameni au pierdut locul de muncă și din cauza acesteia mărirea ajutorului social a constituit 2775 de lei, dar rata migrației a crescut, din cauza sărăciei și a lipsei locurilor de muncă.

Pentru generația noastră va fi foarte greu să se angajeze la locurile de muncă, din cauza lipsei lor, fiindcă nu sunt apreciate studiile făcute de om sau lipsa experienței.

Concluzii: Forța de muncă în Republica Moldova se schimbă în fiecare zi cu ajutorul mai multor factori care au o influență directă și indirectă. Problemele preocupării apărute din cauza acestor factori pot fi stopate prin mai multe pași, de exemplu, formarea mai multor locuri de muncă în diferite domenii, mărirea salariilor, crearea locurilor favorabile pentru muncă îndelungată, motivarea salariaților, ajutor pentru dezvoltarea personală etc. Dacă statul va lua în considerație toate metodele acestea pentru micșorarea nivelului de șomaj și migrație, atunci oamenii din Republica Moldova vor dori să rămână acasă.

Referințe bibliografice:

1. МОБИЛЭ, Ирина, *Рынок труда Молдовы и конкурентоспособность рабочей силы: макроэкономический анализ*. În: Экономика, Социология и Право 2017, nr. 3 (март), Научно-информационный центр «Институт стратегических исследований», Москва, Россия, с. 47-50, ISSN 1995-9648.
2. *Forța de muncă în Republica Moldova ocupare și șomaj 2020*, găsit pe: https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Fora_de_munca/AFM_editia_2020.pdf
3. MOVILĂ, I. *Impactul migrației forței de muncă asupra competitivității întreprinderilor autohtone*. În: 60 de ani de învățământ economic superior în Republica Moldova: prin inovare și competitivitate spre progres economic: Materialele conf. științ. intern., Chișinău, ASEM, 2013, p. 155-159, ISBN 978-9975-75-667-9.
4. MOVILĂ, I. *Statistica teoretică și economică*: Manual pentru studenții profilului economic / Acad. de Studii Econ. din Moldova, Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți. – Bălți: Presa universitară bălțeană, 2015. – 246 p. ISBN 978-9975-50-160-6.
5. *Șomajul în Republica Moldova 2020*, găsit pe: <http://www.cisr-md.org/pdf/0111%20Sondaj%20sociologic%20%20Somajul%20In%20Modova.pdf>
6. *Divizare șomerilor în conformitate cu specialitate lor*, găsit pe: www.statistica.md
7. *Tranziția de la școală la muncă. Cercetarea statistică*. Chișinău: Editura Biroului Național de Statistică, 2015. – 30 p.